

INVENTARISATIE- EN HERBEOORDELINGSLIJST

Inclusief Adviezen

NATIONAAL KEURMERK
"NATUURLIJK TUINIEREN"

VTV Abstede Utrecht 2019

Het Nationaal Keurmerk Natuurlijk Tuinieren is een
samenwerkingsproject
van het AVVN, het IVN en de KNNV.

**INVENTARISATIE- EN BEOORDELING
NATIONAAL KEURMERK NATUURLIJK TUINIEREN**

NAAM VERENIGING: VTV Abstede

PLAATSNAAM: Zonstraat, Utrecht

CONTACTPERSOON: Kees Bals 030- 2510511 06-23849821 keesbals@planet.nl

Herbeoordeling uitgevoerd door

Ellen de Nood

Op 22 juni 2019

AVVN
Vogelvlinderweg 50
3544 NJ Utrecht
(T) 030 – 670 1331
E-mail info@avvn
www.avvn.nl
facebook.com/avvn.nl

INHOUDSOPGAVE

	Samenvatting inventarisatie en beoordeling
I	Algemene gegevens complex
II	Specifieke gegevens complex
	A. Inrichting en beheer, algemeen
	B. Inrichting en beheer, specifiek
	C. Opstallen en dode materialen van de vereniging
	D. Inkoop/winkel
	E. Interne milieuzorg
	F. Voorlichting door de vereniging
III	Bijzondere elementen

SAMENVATTING INVENTARISATIE EN BEOORDELING

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegekende punten
II.	SPECIFIEKE GEGEVENS COMPLEX					
A.	<i>Inrichting en beheer, algemeen</i>					
A.1	Bodembedekking/kruidlaag				12	12
A.2	Oevers, sloot(kanten) en greppels				3	3
A.3	Vijvers en poelen				6	2
A.4	Grasvelden				9	9
A.5	Bermen					
A.6	Omheining/afscheiding rondom het complex				7	7
A.7	Bestrijding en bemesting				10	10
B.	<i>Inrichting en beheer, specifiek</i>					
B.a.	<i>Beplanting ten behoeve van dieren</i>					
B.a.1	Inheemse plantensoorten					
	Heggen				6	6
	Bosjes					
	Bloemborders				6	6
	Bomen				5	5
B.a.2	Beplanting met natuurwaarde					
	Algemeen				9	9
	Maatregelen t.b.v. insecten				10	10
B.a.3	Watervegetatie				7	6
B.a.4	Verlandings- en ruigtevegetatie				4	4
B.a.5	Bos, struwelen, erfbeplanting				7	7
B.a.6	Wand/gevelbegroeiing				3	2
B.b.	<i>Overige inrichting t.b.v. dieren</i>					
B.b.1	Droge muren/stapel muren				12	6
	SUBTOTAAL					

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toe- Gekend
	SUBTOTAAL					
B.b.2	Kunstmatige broedplaatsen/nestplaatsen/ schuilmogelijkheden					
	Kunstmatige schuilgelegenheden van natuurlijk materiaal				20	12
	Kunstmatige schuilgelegenheden van overig materiaal				12	8
C.	Opstallen en dode materialen van de vereniging					
C.1	Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen				4	4
C.2	Dakdekking op verenigingsopstallen				2	2
C.3	Verharding				4	4
D.	Inkoop/winkel					
D.1	Aanbod diverse producten				6	6
D.2	Aanbod beschermende middelen					
D.3	Aanbod bouw- en tuinmaterialen					
D.4	Aanbod materialen voor afscheidingen					
D.5	Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren					
E.	Interne milieuzorg					
E.1	Energiebronnen en -gebruik				3	3
E.2	Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen				8	8
E.3	Opvang en afvoer regen- en/of afvalwater				2	1
F.	Voorlichting door vereniging					
F.1	Voorlichtingsplan				6	0
F.2	Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad				15	11
F.3	Voorlichting via mededelingenbord				5	2
	SUBTOTAAL					

No.	CATEGORIE	Aanwezig	Afwezig	Potentie	Max. punten	Toegekend e punten
	SUBTOTAAL					
F.4	Voorlichting in de winkel/inkoop					
F.5	Tuinbegeleiding (persoon of commissie)				9	9
F.6	Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies				25	10
III	BIJZONDERE ELEMENTEN (bonuspunten)					25
	MAXIMUM AANTAL PUNTEN EXCLUSIEF BONUSPUNTEN				237	
	TOTAAL AANTAL PUNTEN INCLUSIEF BONUSPUNTEN					209

BEREKENING PERCENTAGE GEREALISEERDE DOELEN:

Maximaal aantal punten: 237 (100 %)

Behaalde aantal punten: 209 (88 %)

Toekenning is : 4 STIPPEN

Beantwoording van de inventarisatie- en beoordelingslijst vindt plaats voor de aanwezige onderdelen en de potentiële onderdelen. De punten die tussen haakjes vermeld worden zijn de maximum punten die verkregen kunnen worden. De advies- & begeleidingscommissie kan minder dan het maximum aantal punten toekennen.

II SPECIFIEKE GEGEVENS COMPLEX

Inhoud:**A. *Inrichting en beheer, algemeen***

1. Bodembedekking/kruidlaag
2. Oevers, sloot(kanten) en greppels
3. Vijvers/poelen
4. Maaien van grasvelden
5. Bermen
6. Omheining/afscheiding rondom het complex
7. Bestrijding en bemesting

A. INRICHTING EN BEHEER, ALGEMEEN

1. Bodembedekking/kruidlaag

Bodembedekking/kruidlaag : **Maximum aantal punten 12**

Bodembedekking/kruidlaag	☐ spontaan opgekomen vegetatie is pleksgewijs aanwezig (1) ☐ ongeveer de helft onder de struiken is bedekt met ongestoorde bodemvegetatie (3) ☒ onder alle struiken wordt de vegetatie met rust gelaten (5)	5
	☒ de strooisellaag (afgevallen blad), bloeistengels en oude takken blijven liggen (5)	5
Bewust aangeplante of verzorgde standplaatstypische soorten aanwezig, bijv. stinzen of andere plantengemeenschappen	☒ ja (2) ☐ nee	2
		12

2. Oevers, sloot(kanten) en greppels : Maximum aantal punten 23

Maaien van de slootkanten	Maaifrequentie: ☐ 1 tot 6 maal per jaar (1) ☐ 1 tot 2 maal per jaar (3)	
	☐ Planten worden gefaseerd gemaaid (5)	
Afvoeren van gemaaid materiaal	☐ ja (2)	
Sloten worden geschoond	☐ ja ☐ nee Indien ja, verplicht door de overheid: ☐ ja ☐ nee ☐ Materiaal wordt afgevoerd (2)	
Beschoeiing aanwezig	☐ nee (5) ☒ ja Indien ja, ☒ natuurlijk materiaal (3) ☐ kunstmatig materiaal	3
Oeverbegroeiing	☐ ja (2) Indien ja, past bij de omgeving: ☐ ja (1) ☐ nee	
De oevers van de Minstream worden door de gemeente onderhouden. De brug is verplaatst en diverse veranderingen met voorwaarden tot natuurlijke oeverontwikkeling zijn gerealiseerd. De nieuwe houten oeverbeschoeiing is deels doorlaatbaar op diverse plekken (verdeeld in totaal ca. 250 meter), zodat de natuur zich hier verder divers kan ontwikkelen met beplanting, die hierbij passend is. Zie verder inrichting en beplanting specifiek. Het moerasgebiedje wordt beoordeeld bij bijzondere elementen.		3

'MINSTROOM' MET BRUG

3. Vijvers/poelen : Maximum aantal punten 6

O Direct contact met de ondergrond (grondwater)		
x Ondiepe en moeraszones aanwezig (2)		2
O Onder waterplanten aanwezig (1)	☐ weinig variatie in onder waterplanten en drijvende planten ☐ relatief veel verschillende onderwaterplanten en drijvende planten aanwezig (2)	
O Drijvende planten aanwezig (1)		
Volg de ontwikkeling nauwkeurig (monitoren/vastlegging) en kijk wat en waar er meer mogelijk is. Breid uit op andere plekken langs de Minstroom en maak daarbij voorbijgangers -wandelaars en kajakkers- attent d.m.v. info bordjes. Met name moeten de waterrecreanten duidelijk worden gemaakt dat ze door een natuurgebiedje varen. Er moet aandacht worden geschonken aan de stilte in het gebied, dit is een deel van de natuur die beschermd moet zijn. Waterrecreanten zijn zich niet altijd bewust van dit gegeven en bewegen zich niet altijd verantwoord door watergangen. Zo blijft het gebied een welkom voor iedereen: mens en dier (ringslang), plant.		2

4. Maaien van grasvelden : Maximum aantal punten 9

☐ nooit ☒ 1 à 2 maal per jaar (4) ☐ 3 tot 6 maal per jaar (3) ☐ 7 tot 20 maal per jaar ☐ meer dan 20 maal per jaar	4
☒ gefaseerd gemaaid, met verschillende kruiden, zoals madelief, witte klaver, hoornbloem, leeuwentand en draadereprijs (5)	5
De boomgaard wordt met de zeis gemaaid en het maaisel wordt afgevoerd. De boomgaard is een mooi verzorgde en natuurlijke rustplek met picknickbank van verantwoord hout. Er is een takkenril aangelegd links van de ingang.	9

5. Bermen inclusief het deel boven aan de sloot : Maximum aantal punten 11

Maaisysteem	☐ motormaaier en bosmaaier ☐ handmaaier ☐ zeis ☐ anders	
Maaien	Maaifrequentie: ☐ nooit ☒ 1 à 2 maal per jaar (4) ☐ 3 tot 6 maal per jaar (3) ☐ 7 tot 20 maal per jaar ☐ meer dan 20 maal per jaar	
	☐ bermen worden (deels) gefaseerd gemaaid verdeeld over meerdere jaren, met verschillende kruiden, zoals madelief, witte klaver, hoornbloem, leeuwentand en draadereprijs (5)	
Afvoeren van gemaaid materiaal	☐ ja (2)	
		nvt

6. Omheining/afscheiding rondom complex : Maximum aantal punten variabel

Indien een omheining/afscheiding aanwezig is geef hier het soort aan. Meerdere antwoorden mogelijk	☐ hekwerk van metaal of gaas ☐ niet geïmpregneerde houten omheining met draad (2) ☒ omheining begroeid met klimplanten (2) ☒ vrij groeiende heg (2) ☒ gesnoeide heg (1) ☐ sloot ☒ anders, namelijk vlechthege, takkenrillen (2)	2 2 1 2
De natuurlijke omheining is mooi en verder ontwikkeld. Deze biedt ruimte voor veel diversiteit en wordt goed onderhouden. Verder zie bijzondere elementen.		7

7. Bestrijding en bemesting, Maximum aantal punten 10

X	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud geen biologische of chemische bestrijdingsmiddelen (5)		5
O	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud biologische bestrijdingsmiddelen		
O	De vereniging gebruikt bij het beheer en onderhoud chemische bestrijdingsmiddelen		
x	De vereniging bemest de algemene groendelen niet (5)		5
O	De vereniging bemest de openbare groendelen met biologische meststoffen		
O	De vereniging bemest de openbare groendelen met kunstmeststoffen		
O	De vereniging gebruikt in de openbare groendelen bodemverbetersaars		
			10

Inhoud:

B. Inrichting en beheer, specifiek

a. Beplanting ten behoeve van dieren

1. Inheemse plantensoorten
2. Beplanting met natuurwaarde
3. Watervegetatie
4. Verlandings- en ruigtevegetatie
5. Bos, struwelen, erfbeplanting
6. Wand/gevelbegroeiing

b. Overige inrichting ten behoeve van dieren

1. Droge muren/stapel muren
2. Kunstmatige broedplaatsen, nestelplaatsen, schuilmogelijkheden

B. INRICHTING EN BEHEER, SPECIFIEK**a. BEPLANTING T.B.V. DIEREN****1. Inheemse plantensoorten**Heggen : **Maximum aantal punten 6**

Bij de heggen zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☐ Ongeveer de helft van de heggen bestaat uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten bloeiend en vruchtdragend inheems materiaal ☐ met meerdere verschillende soorten bloeiende en vruchtdragende inheems materiaal (2)	
	☒ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee tot drie) ☒ een grote verscheidenheid (2)	6
			6

Bosjes : **Maximum aantal punten 6**

Bij de bosjes zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☐ Ongeveer de helft van de bosjes bestaat uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten bloeiend en vruchtdragend inheems materiaal ☐ met meerdere verschillende soorten bloeiende en vruchtdragende inheems materiaal (2)	
	☐ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee tot drie) ☐ een grote verscheidenheid (2)	
			nvt

Bloemenborders : **Maximum aantal punten 6**

Bij de bloemborders zijn aanwezig:	☐ Enkele inheemse soorten aanwezig (1)		
	☐ Ongeveer de helft van de bloemborders bestaan uit inheemse soorten (2)	☐ één of twee soorten ☐ meerdere soorten (2)	
	☒ Overwegend inheemse soorten (4)	☐ enkele soorten (twee à drie) ☒ grote verscheidenheid (2)	6
De omgeving van het verenigingsgebouw heeft een mooie natuurlijke inrichting met veel diversiteit en nectar-dragende planten.			6

Bomen : **Maximum aantal punten 5**

X Bomen aanwezig (1)	X oude bomen aanwezig (ouder dan 10 tot 15 jaar) (1) X bomen met ecologische waarde voor voedsel en leefruimte voor dieren aanwezig (3)	5
		5

2. Beplanting met natuurwaarde

Algemeen : **Maximum aantal punten 9**

x Belangrijke voorjaars- en herfstbloemen of rijkbloeiende vaste planten (2)	☐ alle planten bloeien tegelijk in een bepaalde periode ☒ de planten bloeien gespreid het gehele jaar door (2)	4
x Relatief groot oppervlak met bloeiende planten aanwezig (1)		1
x Op bewuste plaatsen het dulden van wilde planten als brandnetel e.d. (4)		4
De beplanting met natuurwaarde is sterker ontwikkeld en uitbreiding is duidelijk zichtbaar over het gehele terrein. Het is nu een kwestie van het beheer zo reguleren dat sommige soorten niet gaan overheersen door selectief wieden. Op enkele plaatsen is het mogelijk wat gericht te werken: verschraving van de grond door tevens opwerpen van zand en inzaaien met wilde bloemenmengsel.		9

Maatregelen t.b.v. insecten : **Maximum aantal punten 10**

X	Belangrijke stuifmeelleveranciers aanwezig (2)		2
x	Belangrijke nectarleveranciers aanwezig (2)		2
x	Struiken als voedselbron voor rupsen aanwezig (2)		2
x	Schuil/overwinterplaatsen voor inheemse insecten aanwezig (2)		2
x	Overhoeken insectvriendelijk ingericht (2)		2
Er zijn 'eigen' bijenvolken aanwezig op het terrein. Maak het foerageren voor de bijen nog completer, zie advies hierboven over inzaaien van bloemenmengsels. Denk ook aan de boomgaard.			10

3. Watervegetatie : Maximum aantal punten 7

X	Mogelijkheden voor de voortplanting van bijvoorbeeld libellen, kokerjuffers en andere insecten aanwezig (2)		2
x	Voedsel-, voortplanting- en schuil mogelijkheden voor waterdieren aanwezig (3)		2
x	Mogelijkheden voor de voortplanting van amfibieën (2)		2
Het gerealiseerde moeras-drasgedeelte biedt mogelijkheden voor amfibieën. Doordat de Minstream o.a. deel uitmaakt van een kanoroute is de watervegetatie minimaal. Advies: In het nat-graszones, die zijn gerealiseerd kunnen meer planten worden geplaatst. Denk aan Grote waterweegbree, Zwanenbloem, Dotterbloem, Lidsteng, Slangenwortel, Waterbies, Gele lis, Penningkruid, Moerasvergeet-me-niet, Grote Egelskop en Pijlkruid. Op wat hogere delen: Pinksterbloem, Adderwortel, Melige Sleutelbloem, Moerasandoorn en Akeleiruit. In de Minstream zelf is het mogelijk z.g.n. 'floating islands' te realiseren. Dit vergt wel ruimte in het wateroppervlakte. Er kan nauwkeurig worden onderzocht of dit op enkele plaatsen toch zou kunnen worden uitgevoerd. Onderzoek en overleg met betrokken partijen.			6

4. Verlandings- en ruigtevegetatie : Maximum aantal punten 4

x	Verlandings- en ruigtevegetatie aanwezig (4)		4
Er is juist onderhoud gepleegd met het verwijderen en beheren van ongewenste soorten. Advies: Blijf alert! Door voedselrijkdom, mede aangevoerd via het water en de lucht blijft de kans altijd aanwezig op soorten, die van nature sterk en snel uitbreiden én zorgen voor verdere verlanding wat feitelijk op dit terrein niet wenselijk/mogelijk is. De Minstream moet begaanbaar blijven voor kano's en door de breedte is dichtgroei (successie) door bijv. riet onwenselijk.			4

5. Bos, struwelen, erfbeplanting

Natuurlijke nestelplaatsen/broedplaatsen/schuilmogelijkheden : **Maximum aantal punten 7**

x	Doornstruiken aanwezig (2)	x dichte doornstruiken (1)	3
x	Groenblijvende planten aanwezig (2)		2
x	Andere natuurlijke nestmogelijkheden aanwezig (2)		2
Door de aanwezige en uitgebreide natuurlijke nestgelegenheden en schuilplaatsen is er een grote diversiteit aan vogels, insecten en vlinders op het terrein. De verschillende microklimaat omstandigheden, die o.a. de temperatuur en vochtomstandigheden reguleren zijn een groot aanwezige kracht op het terrein. Advies: Handhaaf de omstandigheden, d.w.z. beheer zo dat verdere successie niet kan ontstaan op delen waar het niet wenselijk is.			7

6. Wand/gevelbegroeiing : Maximum aantal punten 3

X	De wanden van de verenigingsopstallen zijn min of meer begroeid (2)	☐ begroeiing van de winkel bestaat uit inheemse klimplanten, namelijk (1) ☐ begroeiing bestaat uit andere beplanting, namelijk	
			2

b. OVERIGE INRICHTING T.B.V. DIEREN

1. Droge muren/stapel muren : Maximum aantal punten 12

x	Droge/stapel muren aanwezig (2)		2
x	Open niet gevoegde delen zijn aanwezig (2)	O Varens, grassen en bloeiende planten hier en daar in de voegen of op de muur aanwezig (2)	2
x	Mos begroeiing op droge/stapel muren (2)		2
O	Meerdere specifieke muurplanten aanwezig (2)		
O	Optimale muurbedekking (2)		
Op enkele plekken is het wellicht mogelijk wat extra stapelmuurtjes te realiseren. Het is een idee om dit incidenteel ter afscherming langs paden of tuintjes uit te voeren. De begroeiing op bestaande situatie kan diverser. Het opwerpen van grondhoopjes is ook een optie.			6

2. Kunstmatige broedplaatsen/nestplaatsen/schuilmogelijkheden

Kunstmatige schuilgelegenheden van natuurlijk materiaal: **Maximum aantal punten 20**

x	Steenhopen aanwezig (4)		2
x	Houtwallen/rillen aanwezig (4)		4
x	Holen aanwezig (4)		4
O	Broeihoop aanwezig (4)	Er is wel weer vooruitzicht dat er wat extra grond bijkomt langs de beek met mogelijk ruimte voor een nieuwe broeihoop. Voor het moment gaat men ervan uit dat er voldoende composthopen op het terrein zijn waarin kan worden genesteld. Advies: om de aantrekkelijkheid te vergroten op nestelen is het goed enkele stokken verspreid over een composthoop in te steken. Zo kan de slang gemakkelijker naar binnentreden.	
X	Dood onbehandeld hout aanwezig (2)		2
O	Bundels van droge plantenstengels (2)		
Zorg voor meer takkenrillen waar mogelijk. Deze bieden extra schuil- en nestgelegenheden. Vlindertafels inrichten etc. Wees creatief met hergebruik van natuurlijke materialen! Organiseer een workshops nestkasten en vlindertafels maken voor jong en oud. Leuke en leerzame manier om de buurt erbij te betrekken.			12

Kunstmatige schuilgelegenheden van overig materiaal: **maximum aantal punten 12**

X Verschillende nestkasten aanwezig (2)		2
X Bijzondere of uitwendige nestelmogelijkheid aangebracht (2)	egelhuis	2
X Vleermuiskasten aanwezig (2)		2
X houtblokken met kunstmatige boorgaten aanwezig (o.a. voor solitairbijen) (2)		2
O Hommelnestkasten aanwezig (2)		
O Andere insectenhopen aanwezig (mieren) (2)		
De Minstream is een tijdlang afgesloten geweest door de reparatie van bruggen en in 2018 is de beschoeiing op sommige plekken stevig verhard en is een zwaar verwaarloosde boomgaard een paar honderd meter verderop langs de beek drastisch 'opgeknapt'. Plannen voor een meer natuurlijke vegetatie langs de Minstream wordt gemaakt samen met een groengroep uit de buurt en daarbij wordt onderzocht hoe er meer kan worden samengewerkt met de natuur. Er komt een grote fauna-uittreedplek langs die harde beschoeiing. Advies: Maak ook diverse kleine uittreedtrapjes verdeeld over de Minstream, niet alle dieren kunnen zo goed en ver zwemmen afhankelijk van de omstandigheden. Kunstmatige schuilgelegenheden van overig het terrein bevindt zich een kolonie Vroedmeesterpadden, die zich onder tegels. Verder zijn er salamanders in de waterput. Maak gebruik van deze bijzondere vestiging door nadere informatie te verstrekken. Zie bijzondere elementen.		8

VOORBEELD HERGEBRUIK HOUT

VROEDMEESTERPADDEN OP VTV ABSTEDE

VOORBEELD MUUR MET INSECTENBROEDPLAATS

Inhoud:

C. *Opstallen en dode materialen van de vereniging*

1. Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen
2. Dakbedekking op verenigingsopstallen
3. Verhardingen

C. OPSTALLEN EN DODE MATERIALEN VAN DE VERENIGING

1. Gebruikte beschermende middelen op verenigingsopstallen : maximum aantal punten 6

Meerdere antwoorden mogelijk

Toelichting waarop gebruikt

☒	Geen (onbehandeld) (2)			2
☐	Lijnolieverf (2)			
☒	Verf op waterbasis (2)			2
☐	Andere verf			
☐	Beits			
☐	Geïmpregneerd			
☐	Anders, namelijk...			
				4

2. Dakbedekking op verenigingsopstallen : Maximum aantal punten 10

Meerdere antwoorden mogelijk

opstal

☐	Vegetatiedak (6)			
☐	Rietendak (2)			
☒	Dakpannen (2)			2
☐	EPDM-rubber			
☐	Rubberroïd			
☐	Bitumen/asfalt			
☐	Eterniet/asbest			
☐	Overig			
Tip: Een (informatie)bord met een vegetatiedak. Zie Voorlichting.				2

3. Verharding : Maximum aantal punten 6

Meerdere antwoorden mogelijk

X	Graspaden (2)		2
x	Houtsnippers (2)		2
O	Grint	Wijze van onderhoud: O begroeiing toegestaan (1) O geen begroeiing toegestaan	
x	Tegels		
O	Halfverharding	Wijze van onderhoud: O begroeiing toegestaan (1) O geen begroeiing toegestaan	
O	Asfalt/bitumen		
O	Anders	namelijk.....	
			4

Inhoud:***D. Inkoop/winkel***

1. Aanbod biologische en gangbare producten
2. Aanbod beschermende middelen
3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen
4. Aanbod materialen voor afscheidingen
5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren

D. INKOOP/WINKEL (daadwerkelijk aanwezig, dan wel via bestelling)

- 1. Aanbod diverse producten : Maximum aantal punten 18, indien van een product zowel de biologische als de gangbare uitvoering wordt aangeboden wordt 1 punt per product toegekend.**

	Biologisch	Gangbaar	
☐ Bestrijdingsmiddelen	(2)		
☒ Meststoffen	(2)		2
☐ Potgrond	(2)		
☒ Zaai- en plantgoed	(2)		2
☒ Staken	(2)		2
☐ Anticorrosiemiddelen	(2)		
☐ Folies	(2)		
☐ Lijmen	(2)		
☐ Anders:	(2)		
Er is geen winkel, wel centrale inkoop van biologisch plant/pootgoed bij de Bolster. De stal mest komt van de bioboer.			6

- 2. Aanbod beschermende middelen : Maximum aantal punten 4**

☐ Lijnolieverf (2)		
☐ Verf op waterbasis (2)		
☐ Andere verf		
☐ Beits		
☐ Impregneer middelen		
☐ Overig		
		nvt

3. Aanbod bouw- en tuinmaterialen : Maximum aantal punten 4

☐ Hout	☐ Onbehandeld (2) ☐ Behandeld	
☐ Gerecycled materiaal (2)		
☐ Steen		
☐ Dakpannen		
☐ EPDM-rubber		
☐ Rubberroïd		
☐ Bitumen/asfalt		
☐ Eterniet/asbest		
☐ Overig		
		nvt

4. Aanbod materialen voor afscheidingen : Maximum aantal punten 1

☐ Onbehandeld hout (1)		
☐ Geïmpregneerd hout		
☐ Gaas		
☐ Anders, namelijk ...		
		nvt

5. Aanbod ondersteunende producten ten behoeve van dieren : Maximum aantal punten 2

☐ Aanwezig (2)		
		nvt

Inhoud:

E. Interne Milieuzorg

1. Energiebronnen en -gebruik
2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation)
3. Opvang en afvoer van regen- en/of afvalwater

E. INTERNE MILIEUZORG

1. Energiebronnen en -gebruik voor verenigingsopstallen : Maximum aantal punten 9

☐	Elektra		
☒	Zonne-energie (2)		2
☐	Windenergie (2)		
☐	Gas		
☒	Maatregelen voor zuinig energiegebruik zijn genomen (5)	Houtkachel	1
Er is een composttoilet en afvoer afwaswater in grindput, zie Bijzondere Elementen			3

2. Scheiding, opslag, hergebruik en verwerking afvalstoffen (milieustation) -collectief- Maximum aantal punten 11. Voor elke categorie gescheiden inzameling: 1 punt.

☐	Inzamelen huishoudelijk chemisch afval in afgesloten depot		
☐	Inzamelen papier		
☐	Inzamelen glas		
☒	Inzamelen GFT-afval		1
☒	Composteren GFT-afval	x Composthoop collectief ingepast in de omgeving (1)	2
☒	Inzamelen overig groen afval		1
☒	Composteren overig groenafval		1
☒	Hergebruik van snoeihout		1
☒	Hergebruik van bouwafval		1
☒	Anders, namelijk ...	Stekkenplek: aanbod/vraagplek van planten	1
			8

3. Opvang en afvoer regen- en/of afvalwater : Maximum aantal punten 5

☒ Opvang regenwater voor direct gebruik (bv.regenton) (1)	☐ Regenwater wordt gebruikt (1)	1
☐ Afvoer regenwater naar vijver /sloot (1)		
☐ Afvoer regenwater naar poel (1)		
☐ Afvoer regenwater naar bezinkput		
☐ Afvoer regenwater naar riool		
☐ Afvoer afvalwater naar oppervlaktewater		
☐ Afvoer afvalwater in bodem (septic tank)		
☐ Afvoer afvalwater naar helofytenfilter (zuiveringsveld) (1)		
☐ Afvoer van afvalwater via riool		
☒ Ander, namelijk, ...	Afvoer bodem	
		1

Inhoud:

F. Voorlichting door de vereniging

1. Voorlichtingsplan
2. Schriftelijke voorlichting via verenigingsblad
3. Voorlichting via mededelingenbord
4. Voorlichting in de winkel/inkoop
5. Tuinbegeleiding
6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies

F. VOORLICHTING DOOR VERENIGING

1. Voorlichtingsplan : Maximum aantal punten 6

0	Aanwezig (1)			
0	Wordt actief uitgevoerd (5)			
	Er is geen voorlichtingsplan, maar er zijn wel plannen om dit na de zomervakantie op te stellen. In de afgelopen winter is men begonnen met inventariseren wat de individuele tuinders op het gebied van natuurlijk tuinieren verrichten. Zo heeft men beter zicht gekregen op wat nodig is ter verbetering in het algemene deel van het park. Zo wordt er nu meer aandacht geschonken aan bijvoorbeeld compost en vijvers, m.n. via de website. Advies: Maak werk van het voorlichtingsplan en uitvoering/structuur en daarmee met uitbreiding op educatief gebied. Met name de terreinligging en de betrokkenheid van de omringende bewoners (wachtlijst gegadigden) en belangstellenden vraagt bij uitstek om meer workshops, lezingen, excursies en deelname van vrijwilligers van de individuele tuinen en daarbuiten. Benut dit optimaal, maak het beleid duidelijk in het voorlichtingsplan en vermeld tuinieren, wat nu nodig is en voor de toekomst voor de vereniging en communiceer het plan goed. Dit kan bijvoorbeeld door maandelijks een thema uit het plan naar voren te halen, niet alleen op het gebied van natuurlijk maar tevens in het sociale.			0

2. Voorlichting via verenigingsblad, (digitale nieuwsbrief) en website : Maximum aantal punten 15

nooit regelmatig af en toe

x	Voorlichting over milieuvriendelijk tuinieren	(5)	(1)		5
x	Voorlichting over natuur	(5)	(1)		3
x	Voorlichting over andere relevante onderwerpen	(5)	(1)		3
	Er is een goedverzorgde website met een kopje Natuurlijk Tuinieren. Bouw dit verder uit. Er komt een nieuw initiatief dat o.a. via de website wordt gecommuniceerd: Eco-tuin schouw 2019. De vraag hierbij wordt gesteld of er iemand in zijn privétuin iets doet aan natuurlijk tuinieren. Dit wordt in kaart gebracht en is bedoeld als stimulans en men wil hiermee ook adviezen gaan aanbieden. Zo hoopt men de individuele tuinder te bereiken.			11	

3. Voorlichting via mededelingenbord : Maximum aantal punten 5

Voorlichting over natuurlijk tuinieren	x regelmatig (5) 0 soms (1) 0 nooit	2
Maak een extra infobord aan het begin van de tuin waarop wordt duidelijk gemaakt dat de tuin natuurlijk is en als zodanig wordt beheerd. Leg ook uit wat dit betekent en waarom. Maak gebruik van het feit dat de gemeente Utrecht pesticide-vrij is; vertel waarom dit belangrijk is en probeer op deze manier de gemeente nader te betrekken. Maak een vegetatiedak op het bord. En plaats meer informatiebordjes over het terrein verdeeld. Het terrein is tevens opgenomen in een wandelpad. Communiceer dit en zorg voor materiaal c.q. brochures, plattegrond hiervan.		2

4. Voorlichting in de winkel/inkoop : Maximum aantal punten 4

0 Mondeling (door beheerder) (2)		
0 Schriftelijk (bij producten of aan de balie) (2)		
		nvt

5. Tuinbegeleiding (persoon of commissie) : Maximum aantal punten 9

X Aanspreekpunt aanwezig (5)		5
x Aanspreekpunt houdt noodzakelijke kennis regelmatig bij	Via x tijdschriften en boeken (1) x cursussen (2) x anders (1)	4
		9

DIVERSE NESTKASTEN MET INFORMATIE

6. Cursussen, lezingen, tentoonstellingen, excursies : Maximum aantal punten 25

regelmatig af en toe nooit

	regelmatig	af en toe	nooit
x Cursussen	(5)	(1)	3
x Open Dagen 5 x per jaar	(5)	(1)	2
X Tentoonstellingen	(5)	(1)	2
O Excursies	(5)	(1)	
X Anders: wandelpad	(5)	(1)	3
Men is gestart met z.g.n. Medetuinderschap, waarmee praktische tuinhulp wordt geboden aan ouderen of iemand die kleine kinderen heeft (gekregen). Iemand op de wachtlijst (omvat 80 personen) helpt dan mee. Advies: Het geven van voorlichting/educatie is van groot belang en wenselijk voor tuinders in alle stadia van ontwikkeling. Door interessante en direct bruikbare workshops te organiseren worden belangstellenden aangetrokken en er mag eventueel een tegenprestatie voor worden gevraagd. Zo zullen (aspirant) tuinders zich (meer) verbinden met de vereniging en haar doelen, werkwijze en bekendheid worden gegeven over waar het bij Natuurlijk Tuinieren om gaat. Een workshop 'Koken met Onkruid' of 'Floating Islands', 'Zaaien en Planten' met kinderen zijn enkele voorbeelden. Verder kan er worden gewerkt aan het maken van een lesbrief voor scholen en kan er meer actief worden ingezet op verschillende doelgroepen (in de omgeving van het complex). Het complex heeft de erkenning van een 'Groen Monument' en maakt deel uit van een historische wijk. Maak hiervan gebruik. Een historische plantenroute of het op de agenda zetten van het complex als een uniek stukje groen in een verstedelijkt gebied. Maak een tentoonstelling over de historie en heden van het terrein met Natuurlijk Tuinieren als insteek.. Zoek eventueel samenwerking met het nabijgelegen Spoorwegmuseum. Themavoorbeelden ideeën: 'Speuren naar Sporen' in de herfst of Spoorwegkruiden, Project 'Spoorvogels' in voorjaar.			10

III BIJZONDERE ELEMENTEN

Bijzondere elementen (max 5 punt per element)		
Takkenrillen (veel)		1
Handpompen/watergebruik Minstream		1
Maaien met zeis/handmaaier	energiebewust/geen lawaai	2
Picknickbank in boomgaard		1
Compost Toilet en grijswaterafvoer		5
Uitbreiding nat-drasoever en moerasgebied		5
Medetuinderschapproject		1
Naamgeving boomsoorten	Het terrein is volledig in kaart gebracht. Naambordjes bomen niet (meer) aanwezig.	1
Vroedmeester broedplek		3
Moerasgebiedje nabij bruggetje	Mooi stukje dat verder moet worden ontwikkeld.	2
Natuurlijke omheining		1
Project 'Groen moet je doen!'	Op zondag 16-6 is er een fietstocht geweest in de stad op zoek naar de waarde van samen tuinieren voor natuur in de stad. Abstede heeft hieraan deelgenomen.	2
Totaal aantal bonuspunten		25